

ڤالانتاين و مام والى مامەلى و ميمكە فاتم

عومەر محەمەد

ھەرگىزنا خوازىم ئەم چەند دېردەم وەك تانەيەك لەرۇزىخۆشەويستى لىكېدريتەو، چونكە نەك ھەر باوەرم بە خۆشەويستى ھەيە، بەلگە پېموايە ولاتى بى عەشقوخۆشەويستى، دەبىتتە تارىكىستانىكى ترسناك و تيايدا ئەنڧالچىيەكان دەبنە پياو ماقول و ئۆردوگايەكى خنكاو لە رەفتارى بەعساينەدا، ھەرگىز ناتوانم بەو مرۇڤانە قايىل بەم كە خۇپەرستانە دەرواننە پەيەمنىدى نيوان خۇى و مەشوقەكەى و مرۇڤانى دى، بەشەبەحالى خۇم ئەو كاتەى دەستى عەشقەكەم دەگرموخۆشەويستى دەدەمى و سۆزى عاشقانەى لىۋەردەگرم، لە ھەمووكات زياترخەمى ميمكە ئەنڧالكرادەكان وگەنچە دلتشكاوكان دەبنە ميوانم و بەرۇكم بەرنادەن، ئەو گەنجانەى ھەتا ئەمرۇش ئەنڧال ھەلىداونەتە ئەو دىۋى ھاريزى خۇشگوزەرانى يەو، ئاخىر بۇ وانەبىن چما ئېمە مرۇڤ نىن؟ چما عەشق خالىيە لە ھەستە ئىنسانىيەكان و لىۋانە لە چىزى خۇپەرستانە؟ ئەمە حەقىقەتتىكى بەرچاۋە لە پانتايى دوايى ئەنڧال بوونمان، دىنا گەرميان و بادىنان، ھەلەبجەو دارەتو و پرنە دەبوون لەرۇڤى دلتشكاو و پرنە دەبوون لە وىنەكانى مام وەلى و ميمكە فاتم، ئەو دوو مرۇڤەى رەشەباى ئەنڧال لە گوندى قەلاچەرمەلەو بەرەو پانتايىيەكانى بېكەسى ھەلىگرتن، دور لەھەموو سۆزىكى مرۇڤايەتى بېۋونە خالىك لە "ئەنڧال" بە ئۆردوگاي صمودەو، ئەو ئۆردوگا زۆرەملىيەى لەدواى راپەرىنەو بە برىارىك ناۋى رزگارى لىنراو لە واقعىشدا بېيەرىيە لە ھەموو ھەناسەكانى رزگاربوون، ئەم دوو كەنەفتەى باسيان لىۋەدەكەم، دوو مرۇڤى ھورىبانى ئەنڧال بوون، كە لە ئۆردوگاي رزگارى بەسەر شىۋىكى بىئاۋەو خانوچكەيەكان بۇخۇيان چىكرىدبوو، بەلام چ خانوويەك؟ تەنھا لە زوورىكى بچوكى بە بلۇك ھەلچىراو زياتر نەبوو، نىۋە حەوشە(ستر)ىكى بچوكى بە ووشكە كەلەك ھەلچىراۋىش بەردەمى ژوورەكەيانى گرتىبوو، ئەمە ھەموو سەرۋەت و سامان و سەرپەناى مام والى مامەلى و ميمكە فاتمى خوشكى بوو، بۇ مرۇڤى تەندروست تەنھا ديدەنەيەكى ئەم دوو بىيادەمە بەسە، بۇ ئەۋەى لە ھەموو چەمكەكانى مرۇڤايەتى بىكەۋىتە گومانەو، مەگەر ھەرخودا بزانىت بەرلە دوو ھەفتە مام والى چۇن گيانى سپاردوۋەو ئىزارائىل چۇن ھاتوۋە رۇخى كىشاۋە، ئەگەر مەرگى مامەلى بە مردىكى ئاسايى بزانىن، ئەۋا نەينى مردى ميمكە فاتم تاۋانىكە بە تەۋىلى ھەموو مرۇڤايەتتىكە، بەتايىبەتى ئەۋانەى رىرەۋى باش بوون و ويران بوونى ژيانىان بەدەستەۋىيە، چونكە تەنھا چەند رۇژىك دواى مەرگى مام والى ميمكە فاتمىش فىراق كوشتى و مەزلۇمگاي "رزگارى" بەجىيەشت و نەۋىش لە ژيان بېيەرى بوو، ئەگەر راست بىژىن و ئەم دوو بىيادەمە ھەر ژيايىتن.

ئىتر چۇن دەتوانىن ئەنڧال لە بىروئەندىشەى خۇماندا وىنا بىكەين تا لەدىۋى ناۋەۋى حىكايتە تراژىدياكانى تىنەگەين، تا لە سىپىنەۋەۋىيەشت بوونىخودى مرۇڤ تىنەگەين؟ چۇن دەتوانىن بلىيىن ئازادىن و رىز لە رۇزى ڤالانتاين بگىرن ئەگەر ئەنڧال مرۇڤايەتى لەبەين بىردى؟

مام والى و ميمكە فاتم ئەو ساتانەشى زىندوۋىيون ئەنڧال لە سەرنەخشەى ژيان سىپىۋونەيەۋە لەدواى ئەنڧالىش دەسلەتتى ديموكراسى ئامادەنەبوو ژيانىان بۇ بگىرپتەو، ياران ئەۋمەرگەى لە ساىەى ئەنڧالەۋە تووشمان دەبن چۇن مەرگىكە؟

ئەو ئەنڧالەى لەم سەردەمەۋ ئەۋى دى تووشمان ھاتوۋە بەرۇكمەن دەگىرت چۇن ئەنڧالىكە؟ ئەمە گىرۋى پىرسپارەكەيە، ئېمە مرۇڤانە دەژىن يان شەر بەمرۇڤ بوونى خۇمان دەفرۇشىن؟ گىچەل بەعەشق و ڤالانتاين و دەسلەتە شاراۋەكەى دەكەين، يان بەراستى عاشقىن؟ پىم وايە لەچركە ساتەكانى ئەنڧالدا ژيانىش كۇمەللىك تايىبەتمەندىي مەرگ ئامىزى دەۋى. ئىدى مەرگ بەۋەۋە ناۋەستى كە بە ئەركى سىروشتى خۇى ھەستى، ئەۋەى پىي دەللىين مەرگى سەرجىگا، ئەو مەرگە رەنگەكانى خۇى بەسەر ژيانىشدا دەسەپىنى.

كى دىيەۋىت راستى ئەم قەسەيە بىبىنى با بىقەرمۇئ سەردانىكى گەرميان بىكات و سەرىك لەمالە چۆلەكەى ئەو دوو مرۇڤە بىدات كەلە ووشكە كەلەكىكدا رۇزى دەجىار دەمىردن و زىندوۋ دەبوونەۋە ئەو دوو مرۇڤەى لەنوگرە سەلمانىش ئىزارائىلىكىيان بەناۋى (حەجاج) دىبوو، ئەگەرچى زۆرن ئەۋانەى ئىستا حىكايتەتەكانى رۇژانى ئەنڧالمان بۇ دەگىرپنەۋە، ۋەلى كەميان ئاشنايەتيان لەگەل ژيانداۋامو، زۆرن ئەۋانەى تەنھا بەسەر زىندوۋامون ئىدى تەۋاۋى واتاكانى ژيانىان لىسەندراۋەتەۋە، ئەو ۋەنەبى ئەمە ھەتەنھا دەردى ماموالى و ميمكە فاتم بوۋى نەخىر ۱ مرۇڤانەى پىيان دەۋىترىت پاشماۋەى ئەنڧال ھەرلە يەكەم قۇناغى گىرتن و بەتالانىردى سەرومالياندا

سرگراون و ئىدى ژيان بۇ ئەوان بووتە مەسەلەيىكى مەھال، كارساتەكە لەويىدا چىردەيىتەو كە دواى راپەرەين "ئازاد" بونىش لەدەسەلاتى بەعس ئەم مەرفە ئەنفالكرائە ئەو مافانەى لە تۆپزاوا نوگرمسەلمان بەعسىزم بەرەفتارى بەعسيانەى خوى لىي زەوتكر دىبون، ھەتا ئەمرۇش نەكوردايەتى و نەدىموكراسيەت بوى نەگپراونەتەو، ئىدى لەو پانتاييەدا كە پىي دەلپىن ناوچە ئەنفالكرائەكان ھەتا ئەمرۇ ژيانى تىدا تۇراو. بۇيە لەيادى ڧالانتايندا تەنھا تۈنىم دوو سلاو بىنيرم بۇ مەرگى مام والى و مېمكە ڧاتم ئەوخوشك وبراىەى پىكەوە ژيان وپىكەوە پىربوون وچەند رۇژىك بەرلە (ڧالانتاين) يەك بەدواى يەكدا مردن، بە بى ئەوەى ژيان سلاوئىكان لىبكات، بەبى ئەوەى عمشقىك ئامىزيان بۇ بگىتەو. ياران ئەگەر ئەمە ژيانى دواى ئەنفال بىت ئەدى مەرگ چۈنە؟